

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

# PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1



Brno 2018

# PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis  
*Peer-reviewed journal*

Ročník 59  
*Volume 59*

Číslo 1  
*Issue 1*

<b>Předseda redakční rady</b> <b>Head of editorial board</b>	Pavel Kouřil
<b>Redakční rada</b> <b>Editorial board</b>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
<b>Odpovědný redaktor</b> <b>Editor in chief</b>	Petr Škrdla
<b>Výkonná redakce</b> <b>Assistant Editors</b>	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
<b>Technická redakce, sazba</b> <b>Executive Editors, Typography</b>	Azu design, s. r. o.
<b>Software</b> <b>Software</b>	Adobe InDesign CC
<b>Fotografie na obálce</b>	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
<b>Cover Photography</b>	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
<b>Adresa redakce</b> <b>Address</b>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: <a href="http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html">http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html</a>
<b>Tisk</b> <b>Print</b>	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)  
ISSN 2571-0605 (Online)  
MK ČR E 18648  
Vychází dvakrát ročně  
Vydáno v Brně roku 2018  
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.  
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.  
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

torských výzkumů dosud realizovalo VM Šumperk (Halama 2015 – zde odkazy na předchozí sezóny; Tomešová 2017 – sezóny 2015 a 2016); ve stavebně exponovaných letech 2013–2014 působila na lokalitě také Archaia Olomouc (nepublikováno) a krátce i Archeologické centrum Olomouc (Vránová 2015).

V dubnu roku 2017 nejdříve realizoval kratší záchranný výzkum J. Halama v rámci dostavby dvou komunikací (prodloužení severním směrem až k silnici z obce na Polanku) a příslušných inženýrských sítí ve stavebním obvodu Na Tvrzi II. Jednalo se tedy o dvě samostatné plochy, každá o rozměrech cca 30 × 6 m. V ploše tzv. spodní (západní) komunikace byly prozkoumány pouze dva mělké objekty (č. 666–667), což zřejmě bylo dáno charakterem podloží, neboť se zde pod ornici vyskytoval rozdrobený břidlicový povrch skalnatých výchozů. Odlišná situace panovala v ploše tzv. horní (východní) komunikace, do sprašového podloží se zahlubovalo 11 objektů (č. 668–678), které tvořily dva výrazné shluky oddělené prázdným prostorem. Charakteristické zásobní jámy měly svůj profil většinou vakovitý (obj. č. 668, 669, 672?, 676?). Existenci objektu s funkcí výrobního charakteru mohou indikovat nálezy strusky ve výplni obj. č. 670 nepravidelně čtvercového půdorysu se zaoblenými rohy a rovným dnem. Další funkčně rozpoznané objekty tvořily okrouhlé kúlové jámy a menší jamky. Na ploše sídliště byl zachycen též jeden mělký žlábek (č. 678). Nejčtenější nálezy tvořily fragmenty keramických nádob, ojedinělým artefaktem je pak fragment vrchní části tzv. štěrchátka. Mazanice se nacházela ve většině objektů, velké množství zejména v obj. č. 672. Ve výplni obj. č. 668 se dochovaly malé fragmenty zvířecích kostí či zubů, patrně přepálených; obj. č. 669 obsahoval uhlíky a snad i rostlinné makrozbytky.

Výzkum pak pokračoval v kratších intervalech od května až do října r. 2017 pod vedením B. Tomešové na parcelách určených ke stavbě nových rodinných domů taktéž ve stavebním obvodu Na Tvrzi II. Jednalo se o tři samostatné plochy parcel č. 332/20, 340/7 a 329/6 – všechny přiléhající k horní (východní) komunikaci. Nejvíce archeologických objektů bylo prozkoumáno na parcele č. 332/20, celkem 33 jam pravidelně rozestých po celé ploše (obj. č. 679–711). Na parcele č. 340/7 bylo prozkoumáno 11 jam (obj. č. 712–722) a na parcele č. 329/6 to pak bylo jam 10 (obj. č. 723–732). Většina z nich byla interpretována jako kúlové jámy nebo jamky, prozkoumáno bylo ale také poměrně velké množství zásobních jam s typickým vakovitým tvarem profilu (obj. č. 687?, 695, 684, 696, 697, 707, 708, 717, 715?, 729?) a také několik objektů nejasného účelu. Především na parcele č. 329/6 byla část zahloubených jam připsána aktivitám volně žijících živočichů – objekty měly nejasné obrysy, nepravidelná dna, mělké zahloubení a zpravidla směrem k povrchu zužující se hrdlo (obj. č. 723, 727, 731, 732), ovšem ve své výplni obsahovaly také zlomky

keramiky a mazanice. Nejčtenějšími nálezy z výzkumu byly keramické fragmenty a zlomky mazanice konstrukcí nacházejících se téměř ve všech zkoumaných objektech. V některých objektech (např. obj. č. 684, 691, 693) by se při zpracování materiálu v laboratoři mohlo podařit zrekonstruovat původní keramické nádoby nebo jejich torza. Nalezena byla také tři tkalcovská závaží, nebo jejich významná část a to v obj. č. 684, 715 a 717, z objektu č. 684 pak pochází také velká část kamenné třecí podložky sloužící ke zpracování obilí. Objekt č. 684 byl z této sezóny výzkumu nejzajímavější – jednalo se o typickou zásobní jámu s vakovitým tvarem profilu, u dna do výšky cca 20 cm však byla pokryta souvislou vrstvou keramických fragmentů různých nádob a kamenných artefaktů (mimo jiné právě i částí zrnůtky).

Všechny prozkoumané archeologické situace byly sídlištního charakteru, dle získaných nálezů patřily bez výjimky kultuře lužických popelnicových polí.

Jakub Halama, Barbora Tomešová

## Literatura

**Halama, J. 2015:** Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 56(1), 177–178.

**Nekvasil, J. 1963:** *Pravěk Mohelnicka*. Mohelnice: Vlastivědné muzeum v Mohelnici.

**Tomešová, B. 2017:** Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 58(1), 205–206.

**Vránová, V. 2015:** Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 56(1), 177.

## Resumé

Dubicko (Bez. Šumperk), „Za kostelem“, Parz. Nr. 329/1, 376/2, 1646/4, 332/20, 340/7 und 329/6. Spätbronzezeit – Lausitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung. Einlagerung der Funden: Museum Šumperk, Zuwachs. Nr. 9/2017 und 33/2017.

## HOLEŠOV (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Na větráku“. Starší doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

*Lokalizace: ZM ČR 1:10 000 list 25-31-09, v okolí bodu 309/185 mm od Z/J s. č.*

V průběhu záchranného archeologického výzkumu při pokračování zasíťování Strategické průmyslové

zóny v Holešově se podařilo ve výkopu pro vodovodní potrubí mezi objektem Technologického parku a malým kruhovým objezdem prozkoumat jeden narušený archeologický objekt. Jednalo se o běžnou sídlištní jámu drobných rozměrů, která však ze svojí výplně poskytla poměrně bohatý soubor keramických fragmentů, které jsou datovány do starší doby bronzové (charakteristická přítomnost plastické výzdoby v podobě jazykovitých výčnělků a četná aplikace ryté výzdoby v podobě vertikálních „třásní“) a souvisí s dříve prozkoumaným sídlištěm, zjištěným při předchozí stavební aktivitě v tomto prostoru (Šmíd 2012, 15–38).

*Adam Fojtík, Miroslav Popelka*

## Literatura

Šmíd, M. 2012: Sídlíště ze starší doby bronzové v průmyslové zóně u Holešova. *Pravěk* Nová řada 20, 15–38.

## Resumé

Holešov (Bez. Kroměříž), „Na větráku“. Ältere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

## HORNÍ MOŠTĚNICE (OKR. PŘEROV)

„Příčky“. Starší doba bronzová – nitranská kultura. Sídlíště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

*Lokalizace: souřadnice GPS 49.4003611N, 17.4486211E; 49.4004903N, 17.4488306E; 49.3982561N, 17.4506811E; 49.3984061N, 17.4509064E.*

V roce 2017 byl v rámci stavby dálnice D1 – 0136 proveden záchranný archeologický výzkum na katastru obce Horní Moštěnice, trať Příčky. Lokalita se nachází cca 2 km jižním směrem od okraje Přerova, v poli po pravé straně silnice R55 směr Přerov–Hulín. Místo nálezů archeologických objektů leží v rovinném terénu, v nadmořské výšce 241 m. Na severní straně lokalitu, ve vzdálenosti 200 m, obtéká Dobřčický potok, který se cca 400 m severozápadně od lokality vlévá do říčky Moštěnky.

Během archeologického výzkumu bylo zkoumáno sídlíště a pohřebiště ze starší doby bronzové. Skupina šesti nitranských kostrových hrobů se nacházela u východního okraje zkoumané plochy. Byla zde také zachycena část sídlištního areálu ze starší doby bronzové a pravděpodobně také eneolitu, celkem 126 zahloubených objektů. Nejčastějším typem objektů zde byly kúlové jamky (několik desítek), které ve dvou případech tvoří pravouhlé struktury představující

pravděpodobně relikty po nadzemních stavbách. Vedle nich zde byly objeveny také zásobní jámy, žlábký či dva hliníky. Kolekce nalezeného archeologického materiálu není nijak početná. V současné době probíhá její laboratorní zpracování a poté bude možné přesněji stanovit dataci jednotlivých objektů.

*Vendula Vránová*

## Resumé

Horní Moštěnice (Přerov District), “Příčky”. A settlement from Early Bronze Age (126 settlement features) and a small group of graves were excavated during a rescue excavation in Horní Moštěnice (Přerov District). The group of 6 inhumation graves is dated back to the Nitra Culture.

## HORNÍ NĚMČÍ (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Lesná“. Mladší doba bronzová. Ojedinelý nález – bronzový meč.

Na podzim roku 2017, při procházce se psem, objevil náhodný nálezce ve vývratu stromu předmět, který identifikoval jako bronzový meč. Nálezce předal tuto informaci pracovníkům Slováckého muzea. Místo nálezů se nachází na katastrálním území obce Horní Němčí, přibližně 3,5 km západně od obce Strání, ve vzdálenosti 130 m západně od cesty ke Kamenné boudě. Poloha nálezů je na severovýchodním svahu cca 280 m pod vrcholkem kopce Lesná v nadmořské výšce okolo 650 m. Meč se nacházel v mělké hloubce cca 30 cm, v šikmé poloze v úhlu 45°. V místě nálezů ve vývratu stromu ani v jeho okolí nebyly zjištěny žádné další metalické artefakty či zlomky keramiky.

Objevený bronzový meč s jazykovitou rukojetí patří k široce rozšířenému typu Nenzingen. Rukojeť meče s bočními lištami je mírně vyklenutá, její konec je odlomen, v dochované části rukojeti nejsou žádné otvory pro nýty. V klenuté záštitě jsou 4 otvory pro nýty, v jednom z nich zůstal nýt zachován. Čepel meče je bikonvexního profilu s paralelními břity. Čepel je lehce esovitě ohnuta a značně poškozena, břity jsou olámané a i patina je místy zcela otlučena, špička meče je ulomena. Čepel je po celé dochované délce zdobena paralelními rýhami, které se u záštity vějířovitě rozbíhají k jejím okrajům. Rozměry: délka 535 mm, šířka čepele 25 mm, šířka záštity 49 mm, šířka rukojeti 20 mm, hmotnost 398 g.

Tento typ meče lze datovat do stupňů B D – H A1. Meče se poměrně často objevují mezi depoty i ojedinelými nálezy, ovšem ve většině případů pouze ve fragmentárním stavu, takže je nelze blíže typolo-